

Ако сте жртва на кривично дело, имате права. Тие права се нарекуваат Повелба за права на жртвите. Еве што вели таа:

Почит

Со Вас ќе се постапува со почит, достоинство и сочувство. Вашата култура ќе се почитува во секој момент.

Информации за услугите

Веднаш ќе Ви биде кажано за различните услуги што може да Ви бидат корисни, вклучувајќи ги и советодавните и правните услуги.

Пристап до услугите

Доколку Ви е потребна лекарска, советодавна и правна помош, истите ќе може да ги добиете доколку се достапни.

Информации во врска со истрагата за кривичното дело

Ако прашате, ќе Ви биде кажано како напредува полициската истрага. Но во некои случаи може да има одредени работи што полицијата не може да Ви ги каже.

Информации за судското гонење

Судското гонење подразбира изведување на прекршителот на законот пред суд, заради стореното кривично дело. Ова го прави полицијата, или, во сериозни случаи, директорот на Јавното обвинителство.

Како жртва, ќе Ви биде кажано:

- кои се обвиненијата ИЛИ зошто НЕМА обвинение против престапникот;
- за секоја одлука на обвинителството да го смени или да го повлече обвинението;
- за датумот и местото на судското рочиште;
- за конечниот судски исход, вклучувајќи и обжалување или донесување пресуда за затвор.

Доколку обвинителството размислува за менување или повлекување на обвиненијата, оттаму ќе Ве контактираат во врска со тоа, ако кривичното дело:

- било тешко сексуално злосторство, ИЛИ
- предизвикало кај Вас физичка, психолошка, или психијатриска повреда.

НО обвинителството не мора да зборува со Вас доколку:

- не сакате да зборувате за тоа, ИЛИ
- не можат да Ве најдат.

Информации во врска со улогата на сведок

Доколку треба да дадете изјава во својство на сведок во текот на судењето, ќе бидете известени КАКО се врши судењето и ШТО треба да направите.

Никаков контакт со престапникот

Додека Вашиот предмет се наоѓа на суд, ќе бидете заштитени од секаков контакт со престапникот и со сведоците на престапникот.

Заштита на Вашата приватност

Имате право да не ги соопштувате Вашата адреса и телефонски броеви освен ако судот не одлучи поинаку.

Работата на судот пред судењето

НЕ мора да присуствувате на рочиштата на советот (како мини-судење) или на останатата работа на судот пред судењето, ОСВЕН ако судот не рече дека мора да присуствувате.

Враќање на Вашите лични работи што биле користени како доказ

Ако полицијата или обвинителството Ви зеле лични работи за доказ, имате право истите да ги добиете назад што е можно поскоро.

Вашата заштита

Доколку Ви е потребна заштита, кажете ѝ го тоа на полицијата или обвинителството, кога престапникот ќе побара ослободување со кауција.

Посебни услови за ослободување со кауција

Ќе Ви биде кажано за сите посебни услови под кои престапникот е ослободен со кауција, а кои му се поставени со цел да Ве заштитат Вас или Вашето семејство, како на пр. условот според кој престапникот не смее да Ве контактира.

Одлука за ослободување со кауција

Доколку сте жртва на полов или друг тежок физички напад, ќе Ви биде кажано дали престапникот добил дозвола да биде ослободен со кауција.

Изјава за претрпена штета од страна на жртвата

Во одредени случаи, можеби ќе можете да му кажете на судот како кривичното дело се одразило врз Вас, а за да може да го сторите тоа ќе Ви биде дадена помош и поддршка. Тоа се вика давање на „изјава за претрпена штета од страна на жртвата“ [Victim impact statement].

Кога престапникот е ослободен

Доколку престапникот е во затвор, може да Ви биде кажано дали наскоро ќе биде ослободен, дали избегал од затвор, или пак дали се наоѓа на дневно отсуство.

Кога престапникот бара условно пуштање на слобода

Доколку престапникот бара условно пуштање на слобода, може да го дадете Вашето мислење за тоа.

Финансиска помош

Доколку сте повредени како резултат на тешко кривично дело на лично насилство, можеби имате право на финансиска помош.

Информации за процедурите за поднесување жалба

Доколку сметате дека не се испочитувани Вашите права предвидени со оваа Повелба, може да поднесете жалба и да побарате информации како да го сторите тоа.

Ако сте жртва на кривично дело, имате права

Јавете се на бројот за пристап на жртвите [Victims Access Line] 1800 633 063 за информации и поддршка.

Повелба за права на жртвите

Во Нов Јужен Велс постои Повелба за права на жртвите [Charter of Victims Rights] со цел заштита и промовирање на Вашите права, доколку сте жртва на кривично дело. Повелбата важи во сите одделенија на Владата на Нов Јужен Велс. Таа исто така важи и за сите невладини агенции и соработници (освен приватни правни застапници и лекари), финансирани од државата која им дава помош на жртвите. Повелбата одредува како треба да бидете третирани и како треба да Ви се помогне ако сте жртва на кривично дело. Таа е содржана во законот за права и поддршка на жртвите од 2013 год. [Victims Rights and Support Act 2013].

Кој е жртва на кривично дело?

Во законот за права и поддршка на жртвите од 2013 год. [Victims Rights and Support Act 2013], жртва претставува лице кое трпи повреда како директен резултат од сторено кривично дело.

Што можам да направам ако сметам дека моите права предвидени со Повелбата не се почитуваат?

1. Треба да зборувате со лицето со кое сте во контакт во врска со проблемот. Обично проблемот може да се реши на тој начин.
2. Доколку и понатаму сте незадоволни, имате право да го прашате истото лице како да поднесете жалба до нивното одделение. Одделението би требало да може да ангажира толкувачи или друга помош доколку е потребно. За да ја подготвите жалбата, може да побарате помош од некое лице. Тоа може да биде пријател или професионален работник.
3. Ако сте незадоволни и по разгледувањето на жалбата од страна на одделението, може да се обратите до бирото за жртви. Нивна работа е да Ви помогнат околу жалбата и да Ви кажат што можете да сторите во врска со неа.

Контакт-информации

Телефон	1800 633 063
За Сиднеј и околината	(02) 8688 5511
Телефонски број за Аборицини	1800 019 123
Факс	(02) 8688 9632
Работно време	Од 8:00 ч. до 16:00 ч., од пон. до петок (освен државни празници)
Е-пошта	vs@agd.nsw.gov.au
Веб-страна.....	www.lawlink.nsw.gov.au/vs
Поштенска адреса	The Commissioner, Victims Services, Locked Bag 5118, Parramatta NSW 2124